

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/67/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124372835
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124372835.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: FARDOUS PARTNERS správcovská, k.s., Skalná 7622/9, 811 01 Bratislava, IČO: 48 002 381, správca konkurznej podstaty úpadcu Team ENERGO SK s.r.o. „v konkurze“, Kokava nad Rimavicou 1445, 985 05 Kokava nad Rimavicou, IČO: 50 447 599, zastúpeného ARIES LEGAL s.r.o., Skalná 7622/9, 811 01 Bratislava, IČO: 54 726 417, proti žalovanému: Spoločenstvo vlastníkov bytov - Námestie slobody 1237, Námestie slobody 1237, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 37 787 039, zastúpenému JUDr. Stanislavom Kandalom, advokátom, Budovateľská 1288, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 53 003 730, o zaplatenie 1 230,92 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24Cb/94/2024, o nesúhlase Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Vranov nad Topľou.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom, sp. zn. 16Up/1525/2024 zo dňa 5. novembra 2024 postúpil spor Okresnému súdu Prešov ako súdu príslušnému na prejednanie sporu, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších právnych predpisov.

2. S postúpením sporu Okresný súd Prešov nesúhlasil a predložil vec spoločne nadriadenému súdu podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“). Okresný súd Prešov poukázal na to, že na strane žalobcu vystupuje správca konkurznej podstaty obchodnej spoločnosti, ktorej predmetom činnosti je okrem iného aj výroba a rozvod tepla. Na žalovanej strane vystupuje spoločenstvo vlastníkov bytov založené v zmysle § 7 a nasl. zákona č. 182/1993 Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“). Z odôvodnenia podanej žaloby a jej príloh vyplynulo, že na základe zmluvy o dodávke a odbere tepla uzatvorenej podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o

energetike, zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) a v súlade s ďalšími platnými právnymi predpismi z energetického odvetvia úpadca dodal žalovanému dodávku tepelnej energie a opakované plnenie dodávky studenej vody na ohrev a tepla na ohrev vody. Predmetné plnenia úpadca vyúčtoval faktúrou, ktorú žalovaný neuhradil. V zmysle zmluvy o dodávke a odbere tepla odberateľom bola fyzická alebo právnická osoba, ktorá dodané teplo využívala na vlastnú spotrebu alebo rozvod tepla, alebo množstvo dodaného tepla rozpočítavala konečnému spotrebiteľovi. Okresný súd Prešov skonštatoval, že na strane odberateľa pri uzatváraní predmetnej zmluvy nevystupoval subjekt vykonávajúci podnikateľskú činnosť, ale subjekt, ktorý v zmysle § 7b zákona o vlastníctve bytov v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona uzatvára zmluvy, vrátane zmlúv o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov, a to v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Žalovaný tak pri uzatváraní predmetnej zmluvy podľa Okresného súdu Prešov konal v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

3. Okresný súd Prešov ďalej skúmal kauzálnu príslušnosť a posudzoval, či spor možno definovať ako obchodnoprávny. Pri posudzovaní zohľadňoval právny status sporových strán a ich vzájomný vzťah, z ktorého spor vznikol. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob/15/2024, z ktorého vyvodil, že možno dospieť k záveru o podriadení záväzkov zo zmlúv uzatváraných priamym zástupcom vlastníkov bytov a nebytových priestorov právnemu režimu spotrebiteľského práva. Podľa Okresného súdu Prešov na prejednávaniu vec sú aplikovateľné aj právne názory Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedené v rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/71/2022 a 7Cdo/151/2021. Okresný súd Prešov je s poukazom na tieto rozhodnutia názoru, že aj keď zmluva o dodávke a odbere tepla medzi stranami sporu bola uzavretá (aj) podľa Obchodného zákonníka, jedná sa o spotrebiteľský vzťah medzi dodávateľom/podnikateľom a odberateľom/vlastníkmi bytov a nebytových priestorov, v mene ktorých priamo koná založené spoločenstvo. Na prejednanie sporu preto nie je kauzálna príslušnosť Okresný súd Prešov, ale všeobecne miestne príslušný súd podľa sídla žalovaného. Podľa Okresného súdu Prešov v tomto prípade navyše nie je možné vec zapísať do registra „Cb“, keďže síce ide o žalobu, z ktorej vyplýva dohoda zmluvných strán o použití Obchodného zákonníka, avšak v zmysle vyššie uvedenej argumentácie by malo ísť o spotrebiteľskú vec, kedy je zápis do registra „Cb“ z tohto dôvodu vylúčený.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Prešov, vzhľadom na predloženie nesúhlasu Okresného súdu Prešov s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle § 43 ods. 2 CSP tento nesúhlas prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením veci je dôvodný.

5. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

6. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

7. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 2 ods. 33 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov sídlom Okresného súdu Vranov nad Topľou je mesto Vranov nad Topľou; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Vranov nad Topľou.

11. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

13. Podľa § 7b ods. 2 zákona o vlastníctve bytov spoločenstvo uzatvára v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome zmluvy v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona, najmä o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov, o poistení domu alebo o prenájme podľa odseku 1. Spoločenstvo rozhoduje o rozúčtovaní nákladov na správu domu a úhrad za plnenia na jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak to nevylučuje osobitný predpis. Pri rozúčtovaní je spoločenstvo povinné zohľadniť mieru využívania spoločných častí a spoločných zariadení domu vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo môže vo vlastnom mene vymáhať plnenie povinností vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome podľa tohto zákona.

14. Podľa § 9 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupujú a konajú na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci; toto zastupovanie trvá, ak sa v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci nepreukáže rozpor záujmov spoločenstva alebo správcu so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

15. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že predmetom tohto sporového konania je žalobou uplatnená pohľadávka úpadcu (uplatnená správcom konkurznej podstaty v súlade s § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov) na zaplatenie 1 230,92 eura voči žalovanému z dôvodu neuhradenia faktúry za dodávku tepelnej energie a opakované plnenie dodávky studenej vody na ohrev a tepla na ohrev vody, pričom tento nárok je odvodený od zmluvy o dodávke a odbere tepla uzatvorenej medzi úpadcom a žalovaným.

16. Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel: Sro, vložka č. 35818/S vyplýva, že úpadca bol v čase vzniku záväzkového vzťahu zapísaný v obchodnom registri, a preto bol podnikateľom podľa § 2 ods. 2 písm. a) Obchodného zákonníka. Jeho predmetom podnikateľskej činnosti je okrem iného aj výroba a rozvod tepla. Na základe uvedeného je zrejmé, že úpadca pri vzniku záväzkového vzťahu konal v rámci jeho podnikateľskej činnosti.

17. Z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci vyplýva, že žalovaný je spoločenstvom vlastníkov bytov a nebytových priestorov podľa § 7 a nasl. zákona o vlastníctve bytov. K postaveniu spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov (ďalej len „spoločenstvo“) najvyšší súd poznamenáva, že spoločenstvo uzatvára zmluvy o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome (§ 7b ods. 2 zákona o vlastníctve bytov). Inými slovami z právnej úpravy vyplýva zákonné zastúpenie vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pri uzatváraní zmlúv o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov. Keďže zo zmluvy o dodávke a odbere tepla je zrejmé, že odberatelia (vlastníci bytov a nebytových priestorov), v mene a na účet ktorých bola zmluva o dodávke a odbere tepla spoločenstvom uzatvorená, využívajú teplo pre vlastnú spotrebu (č. I. 38 súdneho spisu), a teda zjavne pri vzniku záväzkového vzťahu nekonali v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, nemožno ustáliť, že by sa na tento zmluvný záväzkový vzťah vzťahoval obchodnoprávny režim

odvodený od § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka.

18. Najvyšší súd sa ďalej zaoberal tým, či je možné odvodiť obchodnoprávny režim predmetného zmluvného záväzkového vzťahu od § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka. K tomu najvyšší súd vo všeobecnosti uvádza, že pokiaľ je zmluvnou stranou záväzkového vzťahu spotrebiteľ, je potrebné prednostne použiť ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Akékoľvek ďalšie zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých účelom je obchádzanie ustanovení o prednostnej aplikabilite spotrebiteľských noriem, sú neplatné. Zároveň platí, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa prednostne použijú ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), aj keby sa mali inak použiť normy obchodného práva (k tomu porovnaj § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

19. Ustanoveniami Občianskeho zákonníka sa s prihliadnutím na uvedené budú spravovať aj záväzkové vzťahy založené spotrebiteľskou zmluvou uzatvorenou s poukazom na ustanovenia Obchodného zákonníka, ako aj nároky z nich vzniknuté. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že spor, v ktorom žalobca uplatňuje nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, je typickým občianskoprávnym sporom. Aplikácia § 22 CSP na určenie kauzálnej príslušnosti súdu v obchodnoprávnom spore je v takomto prípade vylúčená.

20. Pre vyriešenie tohto sporu o príslušnosť je preto nevyhnutné ustáliť, či medzi úpadcom a vlastníckmi bytov a nebytových priestorov, v mene a na účet ktorých koná žalované spoločenstvo, vznikla spotrebiteľská zmluva. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom Okresného súdu Prešov a rovnako odkazuje v tejto súvislosti na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022, podľa ktorého „O spotrebiteľskú zmluvu pôjde aj v prípadoch, keď do spotrebiteľského záväzku vstupuje spotrebiteľ, ktorý je zo zákona zastúpený kvalifikovanou osobou ako zástupcom pre prípad dojednania konkrétnych služieb a tovarov a ich dodávky a pod. Takýmto prípadom je aj správca bytového domu, ktorý vychádzajúc zo zmocnenia udeleného vlastníckmi bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, dojednáva konkrétne zmluvné podmienky dodávky a odberu tovarov a služieb v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov.“ Podľa najvyššieho súdu možnosť vzniku spotrebiteľskej zmluvy je daná rovnako aj v prípade zákonného zastúpenia spoločenstvom podľa zákona o vlastníctve bytov.

21. S poukazom na uvedené dáva najvyšší súd do pozornosti, že zákonné zastúpenie správcom bytového domu alebo spoločenstvom vlastníkov bytov podľa zákona o vlastníctve bytov pri dojednávaní zmluvy o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov v dome nevylučuje, aby medzi dodávateľom (podnikateľom) a vlastníckmi bytov a nebytových priestorov v dome (spotrebiteľmi) vznikol spotrebiteľský záväzkový vzťah. Keďže z obsahu spisu je možné predpokladať, že viacerí odberatelia sú spotrebiteľmi, najvyšší súd uzatvára, že uplatnený nárok úpadcu zo zmluvy o dodávke a odbere tepla má spotrebiteľský charakter.

22. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností najvyšší súd sumarizuje, že medzi stranami sa vedie spor, ktorý má občianskoprávny charakter, a preto na určenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu na konanie a rozhodnutie v spore je potrebné aplikovať § 12, § 13 a § 15 CSP. Odkazujúc na adresu sídla žalovaného je vecne a miestne príslušným súdom Okresný súd Vranov nad Topľou.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.